

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

2031103

แนวคิดและหลักการเพื่อการพัฒนาชุมชน

Concept and Principle for Community Development

2. จำนวนหน่วยกิต

3 (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

ศิลปศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชาเอก

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

อาจารย์เกียรติศักดิ์ จิระพงศ์

อาจารย์ผู้สอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐรุจ ทรัพย์อุบลัมภ์

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2/2567

ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)

-

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

1 สิงหาคม พ.ศ.2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1.1 เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนได้

1.2 เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นได้

1.3 เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนได้

1.4 เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายแนวคิดชุมชนเข้มแข็งได้

1.5 เพื่อให้นักศึกษาสามารถบอกแนวคิดและปรัชญารวมถึงหลักการวิธีการการพัฒนาชุมชนได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาแนวคิดวัฒนธรรมชุมชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนเข้มแข็ง ความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน ความหมาย ปรัชญา หลักการ วิธีการ เป้าหมายของการพัฒนาชุมชน วิเคราะห์การพัฒนาชุมชนที่เชื่อมโยงเหมาะสมกับสถานการณ์ในศตวรรษที่ 21

To study the concept of community culture, local and strong community the history in community development as well as meaning, philosophy, principle, method and goals of community development. To analyse the strategies for community development in 21st century.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/ การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชม.	สอนเสริมตามความต้องการของ นักศึกษาเฉพาะราย	-	90 ชม.

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

3.1 อาจารย์ผู้สอนจัดตารางเวลาเพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าพบ ขอคำปรึกษาและให้คำแนะนำสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ Google classroom

3.2 อาจารย์ผู้สอนขยายช่องทางการติดต่อสื่อสาร โดยมอบหมายนักศึกษาติดต่อทางอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศ เช่น E-mail, Line, Facebook, Google classroom, เป็นต้น

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม (● 1) ○ 2) ○ 3))

● 1) มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รับผิดชอบต่อหน้าที่

- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลาและเคารพกฎระเบียบ
- 3) มีสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม

1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- 1) สอดแทรกในสาระวิชาที่สอน
- 2) เรียนรู้จากการดำเนินชีวิตประจำวัน
- 3) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์

1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- 1) ประเมินผลโดยอาจารย์ด้วยการสังเกตพฤติกรรม
- 2) มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

2. ความรู้ (● 1) ● 2))

2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่ได้เรียนรู้
 - นักศึกษารู้หลักปรัชญา แนวคิดและเป้าหมายของการพัฒนาชุมชน
- 2) สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้
 - นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ของทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ในการ

พัฒนาชุมชน

2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) นำเสนอภาพรวมของสาระก่อนเข้าสู่บทเรียน การสรุปความรู้ใหม่ แสดงความเชื่อมโยงกับองค์ความรู้อื่น ๆ รวมถึงเทคนิคการนำไปใช้อย่างเป็นระบบ
- 2) มีกระบวนการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ ตามคุณลักษณะสาระการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อสารสนเทศ การเรียนด้วยการสาธิต การฝึกปฏิบัติการ เทคนิคการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถอภิปรายโต้ตอบเชิงวิชาการในชั้นเรียน

2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) ประเมินจากผลงาน ผลการเรียนรู้ ความสนใจระหว่างภาคเรียน เช่น การนำเสนอรายงาน การสรุปสาระการเรียนรู้ การทดสอบย่อย
- 2) ประเมินจากการสอบข้อเขียน ข้อสอบ การฝึกปฏิบัติทั้งในชั้นเรียนและในชุมชน

3. ทักษะทางปัญญา (● 1) ● 2))

3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ความรู้ที่เรียนมา
 - นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ในชุมชนได้
- 2) สามารถแก้ไขปัญหา โดยนำหลักการ ความรู้มาอ้างอิงได้อย่างเหมาะสม
 - นักศึกษานำแนวคิดและหลักการพัฒนาชุมชนมาเชื่อมโยงการพัฒนาในสถานการณ์ปัจจุบัน

3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) ฝึกคิดวิเคราะห์ หรือ สังเคราะห์องค์ความรู้จากทฤษฎี และสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2) วางระบบในการให้คำแนะนำ ติดตาม ประเมินผลการเรียนและการปฏิบัติ
- 3) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถอภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) ประเมินจากรายงาน การค้นคว้า โครงการ กิจกรรม ที่ได้มอบหมาย
- 2) ประเมินจากการสอบ การนำเสนอ อภิปราย การแสดงความคิดเห็น
- 3) ประเมินความสำเร็จของงานและกิจกรรม

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (1) 2) 3) 4))

4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับชุมชนและท้องถิ่นได้
- 3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานในองค์กรและกับบุคคลอื่น

4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) มอบหมายการทำงานแบบกลุ่มย่อย และกำหนดบทบาทหน้าที่
- 2) ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้สถานการณ์จริง หรือ สถานการณ์จำลอง

4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) การประเมินตนเองและสมาชิกในกลุ่มโดยกระบวนการถอดบทเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมในการเรียนและการทำกิจกรรม

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (1) 2))

5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข หรือใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างเหมาะสม
- 2) มีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลและสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) มอบหมายงานที่ต้องใช้ทักษะในการสื่อสาร
- 2) มอบหมายงานที่ต้องใช้ทักษะด้านดิจิทัล และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามที่อาจารย์ผู้สอน

กำหนดในการเรียนการสอน

5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) ประเมินจากกระบวนการสื่อสารและการใช้/เทคโนโลยีสารสนเทศในการประกอบกิจกรรม

2) ประเมินจากผลงานนักศึกษา สมุดบันทึกการเรียนรู้ งานที่มอบหมาย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

แผนการสอน				
สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1-2	- ปฐมนิเทศรายวิชา - อธิบาย มคอ. 3 - ทำข้อตกลงในการเรียน บทที่ 1 ประวัติ ความเป็นมาของการ พัฒนาชุมชน	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. เอกสารประกอบการสอน 4. สมุดบันทึกการเรียนรู้	ผศ.ณัฐรุจุมณี ทรัพย์อุปลัมภ์
3-4	บทที่ 2 ชุมชนท้องถิ่น	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. การศึกษาชุมชนตนเอง ด้วยการเขียนแผนที่ทาง สังคมของชุมชน 4. สมุดบันทึกการเรียนรู้	ผศ.ณัฐรุจุมณี ทรัพย์อุปลัมภ์
5-6	บทที่ 3 แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. สมุดบันทึกการเรียนรู้	ผศ.ณัฐรุจุมณี ทรัพย์อุปลัมภ์
7-8	บทที่ 4 ชุมชนเข้มแข็ง	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. ลงพื้นที่ศึกษาเรียนรู้ ลักษณะชุมชนเข้มแข็ง 3. วิเคราะห์คุณลักษณะของ ชุมชนเข้มแข็งจากกรณีพื้นที่	

แผนการสอน				
สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
9-10	บทที่ 5 แนวคิดและปรัชญาของการพัฒนาชุมชน	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. เอกสารประกอบการสอน 4. สมุดบันทึกการเรียนรู้	
11-12	บทที่ 5 หลักการพัฒนาชุมชน	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. สมุดบันทึกการเรียนรู้	ผศ.ณัฐรัฐดี ทรัพย์อุบลัมภ์
13-14	บทที่ 6 วิธีการและเป้าหมายของ การพัฒนาชุมชน	6	1. บรรยาย อภิปรายร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปบทเรียนและ จดบันทึกการเรียนรู้ 2. Powerpoint 3. สมุดบันทึกการเรียนรู้	ผศ.ณัฐรัฐดี ทรัพย์อุบลัมภ์
15	สรุปบทเรียน	3	อภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของ การประเมินผล
1	คุณธรรมจริยธรรม	1. พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน 2. การร่วมแสดงความคิดเห็น 3. การส่งงานตรงเวลา	ทุกสัปดาห์	10 %
2	ความรู้	1. การสอบกลางภาค	8	30 %
		2. ปลายภาค	16	30 %
		3. การทำรายงานเดี่ยว	10	10 %
3	ทักษะทางปัญญา	1. แบบทดสอบย่อย สรุปแนวคิด และประเด็นปัญหา	4, 7 และ 10	20 %
		2. การนำเสนอผลงานกลุ่ม	15	

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
4	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1. ประเมินจากการมีส่วนร่วมในรายงานกลุ่มและงานที่ได้รับมอบหมาย	4-14	
5	ทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	1. ประเมินจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล 2. ประเมินจากการนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมาย	4-14	

รหัสวิชา	คุณธรรมจริยธรรม			ทักษะความรู้		ทักษะทางปัญญา		ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				ทักษะในการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	
	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2
2032502	●	○	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์. (2561). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2552). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

พัชริน สิริสุนทร. (2556). แนวคิดทฤษฎี เทคนิคและการประยุกต์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

4. ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์, เว็บไซต์

Youtube.

5. เอกสารและข้อมูลการเรียนรู้อื่นๆ

กรมการพัฒนาชุมชน. (2554). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนสำหรับพัฒนากร. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนและพัฒนาวิชาผ่านการประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์ผ่านระบบการประเมินแบบ Online ของมหาวิทยาลัย

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

สรุปผลการประเมินตามแผนการประเมินผลการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

- ประมวลความคิดเห็นของนักศึกษาจากแบบสอบถาม แบบประเมินผู้สอนและจากการที่ผู้สอนประเมินตนเองแล้วสรุปประเด็นสำคัญ ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงรายวิชา
- ประชุมคณาจารย์ผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ดำเนินการทวนสอบโดยคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่งตั้ง

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

ทำการทบทวนทุกปีการศึกษา โดยนำข้อมูลจากการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การศึกษามาประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษา และทำการสรุปผลการประเมินตามแผนการประเมินผลการเรียนรู้ และทำการวางแผนปรับปรุงคุณภาพการสอนให้สูงขึ้นในด้านที่ได้รับผลการประเมินระดับต่ำ

ประเมินผลการเรียนรู้และทำการปรับปรุงคุณภาพการสอนให้สูงขึ้นในด้านที่ได้รับผลการประเมินระดับต่ำ